

DÜNYADAN HABERLER

İTALYA:

La Spezla - Arquata Scrivia — Bagglo, 380 kV. luk enerji nakil hattı Ağustos ayı sonunda işletmeye açılmıştır. 203 km. uzunluğundaki hat 50 mm. çapında, tek nakil ve 31,5 mm çapında çift nakil olarak, iki değişik karakterde inşa edilmiştir. Hattın taşıma kapasitesi yaklaşık olarak 600 MW dır.

CEZAYİR :

Kuveyt ile Cezayir arasında yapılan bir anlaşmaya göre; Kuveyt Cezayir'e uzun vadeli olarak 25 milyon Sterlin kredi vermiştir. Bu kredi ile Cezayir'de pipelinc inşa edilecektir.

İNGİLTERE :

Kent eyaletindeki Kingsnorth kuvvet santrali ve Londra'daki 2 dağıtım merkezi arasındaki 400 kV. luk bir Doğru Akım enerji nakil hattının inşası prensip olarak kabul edilmiştir. Tesis* 1968 senesinde ihale edilebilecektir.

RUSYA :

Rusya Devlet İstatistik Bürosu 1964 senesinin ilk 6 aylık neticelerini yayınlamıştır. Buna göre yeniden 2.000 mw. lık bir kapasite devreye konmuştur.

Sibirya kuvvet santralleri ile Ural bölgesindeki sanayi merkezine 12.000 mw- taşıyacak olan 1600 km. lik enerji nakil hattı ve tesisleri 1970 senesinde tamamlanacaktır.

Volgograd - Dondas arasındaki 800 kV. luk enerji nakil hattının araştırmaları yapılmakta olup, transformatörleri bu senenin sonunda sipariş edilecektir.

Kirkhuz fabrikası tarafından, 750 W- lık 20 kgr. ağırlığında bir minyatür hidro-elektrik santral yapılmıştır. Bu santral dağlardaki hemen her küçük su kaynağında çalışabilmektedir.

HİNDİSTAN :

Jadavpur Üniversitesi Jeoloji Fakültesi tarafından Hindistanda mevcut 300 kadar sıcak su kaynağında yapılan etütler sonucu, bu geotermik imkanların bazılarının enerji İstihali için kullanılabilceği anlaşılmıştır. Sıcaklık dereceleri umumiyetle 44°-67° C olan bu kaynakların yedi tanesi faydalanabilir derinlikte 500 sq.ft. lik bir çıkış sağlamaktadır.

URUGUAY:

Arjantin, Bolivya, Brezilya, Şili, Paraguay ve Uruguay, enerji temsilcileri geçenlerde Montevideo'da yaptıkları ilk toplantıda bölgesel elektrik enerjisi etüdü ve temini için bütün Güney Amerikayı ilgilendiren bir daimi enerji komisyonu kurulmasına karar vermişlerdir.

JAPONYA:

Hitachi Ltd. (Japon) ile General Electric Co. (U.S.A), standard tip gaz türbini üniteleri imalinde bir anlaşmaya varmışlardır. Bu anlaşmaya göre, Hitachi firmasına, General Electric rotor- ve lüzumlu malûmatı verecektir. Japon firması 7 yıl sonra aynı patentle rotor imâl edilecektir.

BATI ALMANYA :

Meskun yerlerin havasının bozulmaması için açılan kampanyaya uyarak Bayer firması, halen inşa halinde olan bir kuvvet santrali için 215 metrelik bir baca yaptırmaktadır. Alman Sağlık teşkilâtı yetkilileri 170 metre yükseklikte inşa edilecek bacanın kafi geldiğini belirtmişlerdir. Ancak bu alışılmış bir baca yüksekliği değildir. Yukarıdaki bacanın fiatı normal 105 metrelik bir baca fiatının beş mislidir.

SURİYE :

Suriye, topraklarında 675 kilometre boyunca uzanan Fırat Nehri sularından istifade ile memleketin ekonomik kalkanmasını temin maksadıyla çalışmalar yapmaktadır.

Halep şehrinin 120 km. doğusunda Tabqa mevkiinde bir baraj inşası için 1950 senesinden beri etütler yapılmaktadır. Bu maksatla Suriye ile Vattenbyggnadsbyran (isveç) ve Lahmeyer (Batı Almanya) firmaları arasında planlama ve inşaatın süpervizyonu için anlaşmaya varılmıştır. Bu meyanda Prof. Dr. Ing. Press (Berlin) başkanlığında bir heyet gerekli etütleri yapmıştır. Türkiye, Suriye ve Irak'ı alâkadar eden fırat mevzuunda üç devlet arasında bir anlaşmaya varmak için çalışmalar yapılmaktadır.

Halen bazı kısımları inşa halinde olan baraj, nehir tabanından itibaren 42 m. yükseklikde ve 2500 m. kret uzunluğuna haiz olacak ve sağ sahilde 1600 m. lik bir şedde halinde uzayacaktır. Efektif rezervuar kapasitesi 7 4 milyon m' olarak 2000 km = lik bir sulama ile 300 M W. lık taktat temin edilecektir. Baraj yüksekliği artırılarak temin edilecek efektif hacim 5000 km² arazi sulamağa yeterlidir.

Baraj, dahili geçirimsiz çekirdeği havi kayadolu olarak inşa edilecektir. Dolu savak nehrin sol sahilinde 200 m. boyunda olacaktır. Kuvvet santrali barajın esas inşaatından ayrı olarak, marnlı kalker formasyonundaki bir arazi üzerine sağ sahilde İnşa edilecektir. Nihat kapasitesi 800 MW- olan ve 8 türbo gurubu ihtiva eden santrale, 8 adet basınçlı tünelle su alınacaktır. 340 m. boyundaki tünellerin çapı 9 m. dir. Projeye ait lüzumlu sondajlar Suriye Hükümetinin talebiyle Johann Keller GmbH. (Frankfurt) firmasınca yapılmıştır.

PLÂN UYGULAMASINDAN HABERLER

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI KEBAN KOMİTESİ KURULDU :

Yurdumuzun tarım ve sanayi alanlarında gelişmesini ve dolayısıyla iktisadi kalkınmasını sağlamada büyük önemi bulunan Keban Projesinin uygulanmasına geçilmek üzeredir. Bu projenin gerçekleşmesinde, kuruluşlar arası işbirliğini sağlamak, gerekli tedbirleri vaktinde almak ve işleri sürat ve emniyetle yürütmek amacıyla, Bakanlıklararası Keban Koordinasyon Komitesinin kurulmasına paralel olarak, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Keban Komitesi kurulmuştur. Komite, Bakanlık Müsteşarının başkanlığında Enerji Dairesi Reisi, Plân Koordinasyon Başkanı, DSİ Genel Müdürü, EİE idaresi Genel Direktörü ve Etibank Genel Müdüründen müteşekkildir. Komitenin yazı işleri DSİ Genel Müdürlüğünce kurulan Sekreteryaya tarafından yürütülecektir.

KEBAN BARAJI ÇALIŞMALARI:

Keban Barajı ve hidroelektrik santrali ile ilgili çalışmalar ilginç bir safhaya girmiştir. Eylül ayında Ankara'da yapılan toplantıda Amerikalı temsilciler çalışmaları daha genişletmek ve hatta 5 yıllık planı yeniden gözden geçirmek istediklerini ihsas etmişlerdir. Bu görüş, DPT ilgililerince üzerinde müzakere dahi açılmadan reddolunmuştur. Netice de, Kebanla ilgili çalışmaların, bilhassa enerji pazarı etüdüleri ile kısımlarının tetkiki yeni bir firmaya verilmiştir. Bu Amerika'da Columbus (Ohio) dan Battelle Memorial institute teşekkülüdür. Firma ilgilileri Türkiye'ye gelmişler ve çalışmalara başlamışlardır. Firmanın, bu tip çalışmalarda (bilhassa madencilik sahasında) ihtisas sahibi ve kar gayesi gütmeyen (non profit) çalışan bir teşekkül olduğu öğrenilmiştir.

Amerikalı ilgililer, Keban tesisleri için acil bir dış yardım problemi bulunmadığını, site, yol ve derivasyon tünellerinin inşasına başlanabileceğini ve yardımın bu safhadan sonra her an mümkün olduğunu belirtmişlerdir.

ETİBANK ŞEBEKE TESİS MÜDÜRLÜĞÜ 1964 YDLI BAŞMÜHENDİSLER ÜÇÜNCÜ TOPLANTISI:

Etibank Şebeke Tesis Müdürlüğünün Beş Yıllık Plan çerçevesinde 1964 yılında uhdesine düşen işlerin ilerleme durumu ile 1965 yılında ele alınacak işleri görüşmek ve işçi sendikası ile teşkilât arasında İmzalanan toplu iş sözleşmesine göre işçilerin sınıflandırma, derece ve kademe terfilerini bir esasa bağlayacak yönetmeliği hazırlamak maksadıyla başmühendisler seviye-

sindeki üçüncü toplantı 5.10.1964 tarihinde Ankara'da başlamış ve altı gün sürmüştür.

Batı Anadolu Şebeke Tesis Başmühendisi İnş. Müh. Gani Türksel, Marmara Bölgesi Şebeke Tesis Başmühendisi Elek. Y. Müh. Falih K. önder, Orta Anadolu Bölgesi Şebeke Tesis Başmühendisi Elek. Y. Müh. Nazım Doğan, Bursa Bölgesi Şebeke Tesis Başmühendisi Elek. Y. Müh. Cemal Külâhlı, Tokat Bölgesi Şebeke Tesis Başmühendisi Elek. Müh. Hasan Yiğit, Antalya Bölgesi Şebeke Tesis Başmühendisi Elek. Y. Müh. Emin Erdal tşçıoğlu'nun katıldıkları toplantılardan biri Etibank Genel Müdürü Rasim Kuşuncu'nun başkanlığında yapılmıştır.

9.10.1964 günü Etibank Genel Müdürü tarafından, Etibank Yönetim Kurulu üyeleri ve Etibank Şebeke Tesis Müdürlüğü teşkilâtı sorumlularına bir öğle yemeği verilmiştir.

GÖKÇEKAYA BARAJI İNŞAATI İHALE EDİLECEK :

Sakarya nehri üzerinde, mevcut Sanyar barajının mansap tarafında takriben 50 km. mesafede tesis edilecek Gökçekaya baraj ve hidroelektrik santralının inşaatı DSİ tarafından ihaleye çıkarılmıştır.

Temelden itibaren 154 m. yükseklikte bir beton kemer barajı ile 300 MVA gücünde bir hidroelektrik santral, 9,5 m. iç çapında bir derivasyon tüneli ile müteferrik işlerden ibaret takriben 600.000 m' tutarında inşaat işi ihaleye konu teşkil etmektedir.

Projenin dış finansmanı icabetti ren kısmı Amerikan Hükümetince açılan AID kredisinden sağlanacaktır.

Gökçekaya barajı ve hidroelektrik santrali inşaat işleri Türk veya Amerikan inşaat müteahhitleri arasında ihaleye çıkarılmıştır. İştirak belgesi almak için 25.12.1964 gününe kadar (DSİ Genel Müdürlüğü Barajlar ve Hidroelektrik Santraller Dairesi Başkanlığı Rüzgârlı Sokak Çatal Han, Ulus - Ankara) adresine başvurmak gerekmektedir.

İKİNCİ BEŞ YILLIK PLANIN HAZIRLANMASINA BAŞLANIYOR :

Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı 1968-1972 yıllarını kapsayan içine alacak olan ikinci Beş Yıllık Kalkınma Planını hazırlama çabalarına başlamış bulunmaktadır. Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planında olduğu gibi bu plân da yurdumuzdaki kamu ve özel kuruluşların ortak çalışmaları sonucu ortaya konacaktır.

İkinci Beş Yıllık Plân hazırlıklarında kullanılmak üzere gerekli bilgileri ve görüşleri toplamak, çeşitli konularda uygulanması gerekecek politikaları tanımlamak amacıyla, kamu sektörü ve özel sektörden seçilecek uzmanlardan «söz- zel ihtisas Komisyonları» kurulacaktır. Devlet Plânlama Teşkilâtına yardımcı olarak çalışacak olan bu komisyonlar, Plânın hazırlanmasında büyük önem taşımaktadırlar. Bu komisyonların kuruluş şekilleri ve çalışma esasları Plânlama teşkilâtınca ayrıca açıklanacaktır.

İkinci Beş Yıllık Plân da, birinci beş yıllık plânda olduğu gibi, proje hazırlıklarına dayanacaktır. Birinci Beş Yıllık Plânın hazırlanmasında daha çok proje taslaklarının geliştirilmesine ve değerlendirilmesine çalışılmıştı. Bu defa ise, daha etraflı çalışmalar sonucu ortaya çıkmış çok sayıda projenin toplanması gerekmektedir. Proje hazırlama ve değerlendirme konularında Plânlama Teşkilâtı ilgili kuruluşlara yardımcı olacaktır. Bu sebeple, hazırlıklara öncelikle başlanması ve 1966 yılının ortasında tamamlanacak şekilde proje çalışmalarının geniş ölçüde ele alınması teşkilât tarafından ilgili kuruluşlara tamim edilmiştir.

GÖBEL - MUSTAFAKEMALPAŞA ve GÖBEL- BANDURMA ENERJİ NAKİL HATLARININ DİREK DİKİMİ İŞLERİ İKMAL EDİLDİ:

Mayıs ve Temmuz 1964 sayılarımızda Be- tontaş'a ihale edildiklerini bildirdiğimiz Göbel- Mustafakemalpaşa 34,5 kV luk enerji nakil hattı 13.10.1964 tarihinde ve Göbel - Bandırma 66 kV luk enerji nakil hattı ise 31.10.1964 tarihinde müteahhidi tarafından ikmal edilmişlerdir.

KÖY ELEKTRİFİKASYONU PLANI ALINDI:

Köy Elektrifikasyonu mevzuu 5 yıllık kal- kınma planına alınmış bulunmaktadır. Planda

1964 de 13,5, 1965 de 25, 1967 yılında ise 40 mil- yon liranın sarf edilmesi derpiş edilmiştir.

1964 yılında 10 milyonu bütçeden 3,5 mil- yonu ise köylü iştiraki olmak üzere ceman 13,5 milyon liralık yatırım yapılmaktadır. Bu miktar 162 köye ve 18 vilayete tahsis edilmiştir.

Köylerin seçilmesi ve ön projeleri Elektrik İşleri Etüd İdaresince tesis işleri ise Etibank Genel Müdürlüğünce yapılmaktadır.

ETİBANK KÖY ELEKTRİFİKASYONU TE- SİS MÜDÜRLÜĞÜ KURULDU :

Programa alınmış köylerin inşasını Etibank, bünyesinde Şebeke Tesis Müdürlüğüne müma- sil-münhasıran Köy Elektrifikasyonu işleri yap- mak üzere yeni kurmuş bulunduğu Tesis Mü- dürlüğüne tevdi etmiştir.

Köy Elektrifikasyonu Tesis Müdürlüğü 1.8.1964 tarihinden itibaren Cihan Sokak No. 22 de faaliyete geçmiştir. Yapılacak tesislerin mal- zemesi Etibank tarafından temin edilmekte olup montajı ise köylerin mahalli durumu, işin ma- hiyeti ve diğer şartlara göre. Karayollarında ol- duğu gibi ihaleten veya emaneten yapılacaktır. Halen Sakarya - Kocaeli köyleri ile Çukurova köylérinin emaneten montajına başlanmıştır. Mart 1965 ayına kadar bitirilmesine çalışılmak- tadır. Diğer köyler ise ihale edilmek üzeredir.

Tesis Müdürlüğü faaliyetlerini 1964 yılında 7 bölgeye ayırmıştır. Her Bölge bir Bölge Mes- ul Mühendisi ve işleri emaneten veya ihaleten yürütebilecek asgari teknik ve idari eleman- dan müteşekkildir. Emaneten işler yürütüldüğü takdirde muvakkaten işçi alınmakta veya kü- çük taşaronlara verilmektedir.

1965 yılı yatırım programına ait kararname henüz çıkmamış olmakla beraber önümüzdeki sene 185 köyün daha elektrikleştirilmesinin programlaştındığı bildirilmektedir.

Yeni Kurulan Tesis Müdürlüğüne muaffakl- yetler dileriz.

YENİ YAYINLAR

Doğru Akımla Çerde Elektrik Donanımı Ya- zan Prof. M. Münir Ülgür. I.T.Ü. Kütüphanesi sıra No. 589 İstanbul 1964, 14,50 TL.

Elektronik Hesap Makinalarında Fortran ile Programlama Yazan: Daniel Mc Cracken. Çe- viren : Y. Müh. Mehmetçik Bayazit (I.T.Ü.) I.T.Ü. Kütüphanesi yayınlarından, 135 + VH sayfa, 10.00 TL.

İ.T.Ü. Dergisi Cüt: 22, Sayı 2, 1964 Fİ. 2,00 TL., İçindeki meslekle ilgili makale: Elektrik Mühendisliğinde İşaret akış Diyagramları. Ya- zan: Asist. Y. Müh. Baykal Yamkoğlu.

I.T.Ü. Dergisi Cilt: 22, Sayı 3, 1964 Fİ. 2,00 TL., İçindeki meslekle ilgili makale: Şok Gene- ratörlerinin Gelişmesi ve Planlanması Hakkın- da: Yazan: Doç. Dr. Muzaffer özkaya.

ÜYELERİMİZDEN HABERLER

İT Üyemiz Hacim Kanoy TRT deki görevinden ayrılarak PTT de Teknik İşler Dairesi Reisliğine atanmıştır. Başarılar dileriz.

• Üyemiz Y. Müh. Fevzi öztürk Etibank Elektrik İşletmeleri Müessesesindeki görevinden ayrılmış ve Alsthom-Neyrpic firmaları mümessili Türk Makina Yurdu'nda çalışmaya başlamıştır. Başarılar dileriz.

ir Üyemiz Y. Müh. Şevki Arpad Etibank Genel Müdürlüğü Santraller Proje ve Tesis Şubesindeki görevinden ayrılmış ve serbest çalışmaya başlamıştır. Başarılar dileriz.

İT Elekt. Müh. Kapriel Paylan Etibank Şebeke Tesis Müdürlüğü teşkilâtında görev almıştır. Meslekdaşımız iki ay kadar Bursa bölgesinde çalışacak, daha sonra Çağçağ - Mardin - Kızıltepe ve Çağçağ - Midyat projesinin gerçekleştirilmesinden sorumlu Diyarbakır bölgesinde görev alacaktır. Başarılar dileriz.

İT Müh. Cevdet Toprak Etibank Tokat Bölgesi Şebeke Tesis Başmühendisliğinde görev almıştır. Başarılar dileriz.

ir Üyemiz Y. Müh. Gültekin Türkoğlu Vatani vazifesini yapmak üzere Etibank Genel Müdürlüğü Şebekeler Proje ve Tesis Şubesindeki görevinden ayrılmıştır.

İT Bayan Sibel Koloğlu ile üyemiz Y. Müh. Behçet Yücel 7.11.1964 günü nişanlanmışlardır. Mutluluklarının başlangıcı olmasını dileriz.

if Bayan Emel Gülen ile üyemiz Y. Müh. Eyüp Sözen 7.11.1964 günü nişanlanmışlardır. Mutluluklarının başlangıcı olmasını dileriz.

İr Bayan Anlta Sandra Suraski ile Müh. Hayri L. Brol 8.11.1964 günü nişanlanmışlardır. Mutluluk dileriz.

ir Bayan Birsan Çetinkaya ile Y. Müh. Ramadan S. Ahmet Almanya'da nişanlanmışlardır. Mutluluk dileriz.

İT Bn. Müjgan Uğur ile Üyemiz Erdoğan Bozdağ nişanlanmışlardır. Mutluluk dileriz.

ir Üyemiz Bn. Yüksel Ergüney ile Üyemiz Dündar Yarangümeli nişanlanmışlardır. Mutluluk dileriz.

•• Üyemiz Y. Müh. Yüksel Sabaz ile üyemiz Y. Müh. Toğan Güçseli 10.10.1964 günü evlenmişlerdir. Mutluluklar dileriz.

ir Bayan Nuray Göksel ile üyemiz Y. Müh. önder Baykal 2.10.1964 günü evlenmişlerdir. Mutluluklar dileriz.

İT Bayan Oya Güven ile üyemiz Y. Müh. Tunç Erkanlı 27.10.1964 günü nikâhlanmışlardır. Mutluluklar dileriz.

ir Bayan Ülkü Başkan Ue üyemiz Y. Müh. Ergin Işıkoğlu 5.11.1964 günü evlenmişlerdir. Mutluluklar dileriz.

İT Bn. Hamdiye Erhan ile Üyemiz Erdoğan Güner evlenmişlerdir. Mutluluklar dileriz.

İT Üyemiz Asst. Prof. Halil Bengl'in bir kız çocuğu dünyaya gelmiştir. Anne ve Babayı tebrik eder küçük Leylâ'ya uzun ve Mutlu bir ömür dileriz.

İT Bn. Ülker Mısırlı ile Üyemiz Mehmet Mısırlı'nın oğulları dünyaya gelmiştir. Cumhur'a mutlu bir ömür diler Anne ve Babayı tebrik ederiz.

ir Bn. Güner Kalay ile Üyemiz Seyfettin Kalay'ın kız çocukları dünyaya gelmiştir. Emel'e mutlu bir ömür diler Anne ve Babayı tebrik ederiz.

İT Bn. Günal Üzel ile Üyemiz Baki Üzel'in Erkek çocukları dünyaya gelmiştir. İsmail'e mutlu bir ömür diler Anne ve Babayı tebrik ederiz.

İT Üyemiz Y. Müh. Fethi Ülgen'in babası vefat etmiştir. Başsağlığı dileriz.

İr Üyemiz İsmet Ayırtman'ın Annesi ve Babası vefat etmiştir. Başsağlığı dileriz.

Serbest Müşavir ve Mühendislerin Dikkatine

Çeşitli Devlet ve Özel teşekküller, yaptıracakları işler için zaman zaman Müşavir ve Müteahhit üyelerimizin bildirilmesini istemektedirler.

Odamız, bu istekleri «Serbest Müşavir ve Mühendislik» yönetmeliği çerçevesinde yerine getirmektedir.

Elektrik ve Elektronik Mühendisliği alanında iş yapan üye ve firmaların bu hususta dikkatlerini çekmeyi faydalı görüyoruz.